

OBSAH

Úvod	5
A) Potřeba hovořit o modlitbě	5
B) Pobídka ke čtení knih o modlitbě	6
I. ČÍM JE MODLITBA?	9
1. Vymezení modlitby	9
A) Modlitba není mluvením	9
B) V jakém smyslu je modlitba rozhovorem? Je potřebné nezapomínat, s kým mluvím	9
C) Nelze mluvit zároveň s Bohem i se světem	11
D) Podstata modlitby nespočívá v přemýšlení	13
E) Modlitba nespočívá ve vřelých pocitech	13
F) K modlitbě není potřebná fyzická síla	14
G) Modlitba nevede okamžitě k dokonalosti	14
H) Modlitba je prožíváním lásky	15
2. Potřeba modlitby	16
3. Rozdělení modlitby	17
4. Podmínky modlitby	18
A) Modlitba vyžaduje námahu	18
B) Základ modlitby souvisí s prací na sobě	19
C) Vyhnout se strachu a nepokoji	20
D) Potřeba samoty	21
E) Potřeba samoty je relativní	21
F) Modlitba vyžaduje nenucenost	22
G) Potřeba rozvážnosti	22
H) Starost jen o Boha	23
I) Hledat radu u duchovního vůdce. Potřeba poslušnosti	23
J) V životě modlitby pomáhají dobrá přátelství	24
II. JAKÁ JE MODLITBA?	27
1. Modlitba začátečníků	28
A) Nelze dosáhnout modlitby bez usilovné snahy nabýt ctnosti	28
B) Důležité je vykročit na cestu modlitby. Je dobré mít předsevzetí nikdy ji neopustit	29
C) Rozjímání je pro mysl námahou	29
D) K soustředění se člověk dopracovává úsilím rozumu posilněného milostí	30
E) Začátky života modlitby provází mnoho roztržitostí a vyprahlost. Zejména tehdy je nutná vytrvalost	30

F) Velkodušnost ve zkouškách přispívá k velkému pokroku v modlitbě . . .	32
G) Čeho může člověk sám dosáhnout na tomto prvním stupni modlitby? . . .	34
H) Je třeba pomáhat si rozumem; to však neznamená zanedbávat vlastní úsilí	35
I) Rady pro ty, kdo se začínají modlit	36
– <i>Potřeba bdít nad sebou i volně užívat nutné zábaavy</i>	36
– <i>Potřeba pokorné důvěry</i>	36
– <i>Pohled na následování světců</i>	37
– <i>Zabývat se bližními škodí modlitbě;</i> <i>jde jak o jejich poučování, tak o zabývání se jejich vadami</i>	38
– <i>Začátečníci mají omezit úsilí rozumu ve prospěch prožívání</i>	39
– <i>Úsilí o sebepoznání nemá být nikdy odloženo,</i> <i>neboť je velmi důležité</i>	41
– <i>Začátečníci potřebují pomoc duchovního vůdce</i>	41
2. Modlitba soustředění	43
A) Základem modlitby soustředění je koncentrace na Boha přítomného v duši	43
B) Jak se chovat při modlitbě soustředění	45
C) Soustředění není tolik výsledkem činnosti rozumu, jako Boží milosti; je nadpřirozeného původu	46
D) Způsoby získávání soustředění	47
E) Svaté přijímání, a to i duchovní, pomáhá nalézt v sobě Boha	48
F) Modlitba soustředění vyžaduje velkou čistotu srdce	48
G) V této modlitbě existuje nebezpečí klamu	49
H) Povzbuzení k započetí námahy při získávání modlitby soustředění . . .	51
3. Modlitba klidu	51
A) Čím je modlitba klidu?	52
B) Klid spočívá v soustředění mohutností	52
C) Modlitba klidu naplňuje útechou a rozkoší	54
D) Tělo má také svůj podíl na této radosti	55
E) Tato modlitba vzněcuje lásku a má zásluhu na růstu ctností	56
F) Modlitba klidu napomáhá k očistění	57
G) V modlitbě klidu dochází k jakési jednotě mezi činným a kontemplativním životem	57
H) Modlitba klidu rozmnožuje především horlivost	58
I) Rady praktikujícím modlitbu klidu	60
J) Výstrahy těm, kdo se oddávají této modlitbě	61
– <i>První se týká nadměrného rozumování při modlitbě</i>	61
– <i>Druhá se týká chování vůle k rozržitosti jiných mohutností</i>	62
– <i>Třetí mluví o nehledání útech,</i> <i>neboť tohoto sklonu by mohl využít ďábel</i>	63
K) Dokonalé přirovnání zobrazující modlitbu klidu	64

Dodatek	65
A) Modlitba popsaná třetím způsobem zalévání	65
– <i>Není to ještě úplné sjednocení s Bohem</i>	65
– <i>Je to však stav rozdílný od modlitby klidu</i>	66
B) Způsob prožívání této modlitby	67
C) Jiný způsob téže modlitby	68
D) V této modlitbě koná sám Bůh	69
E) V této modlitbě se Bůh nejen sdílí duši, ale i posiluje ctnosti člověka	70
4. Modlitba sjednocení	71
A) Pokus popsat sjednocení	72
B) Sjednocení se projevuje nepochopitelnou radostí	73
C) Kontemplace je darem pro všechny	74
D) Kontemplace však není podmínkou nutnou ke spáse	74
E) Bůh někdy dává člověku darem kontemplace šanci zbavit se průměrnosti, nebo dokonce hříchů	74
F) Dar kontemplace dostávají ti, kteří vytrpěli mnoho pro Boha	75
G) Bůh uděluje tento dar jen některým	76
H) Základy kontemplace	76
– <i>Bázeň Boží</i>	76
– <i>Úplná odevzdanost Bohu</i>	77
– <i>V rámci plnění Boží vůle poslušnost duchovnímu vedení</i>	77
– <i>Vědomí, že kontemplace je také utrpením pro Milovaného</i>	79
I) Pojem aktu a stavu kontemplace	79
J) Sdílení se Boha v kontemplaci	80
K) Plody kontemplace	81
– <i>Kontemplace je hlubokým prožitkem spojeným s úplným zaměřením k Bohu</i>	81
– <i>Kontemplace dává velkou odvalu a pokoru</i>	82
– <i>Kontemplace způsobuje, že se člověk stává lhostejným k poctám a ochotným odpouštět viny</i>	82
– <i>Člověk jasně poznává sám sebe i marnost časnosti</i>	83
L) Dosažení kontemplace nevyklučuje nedokonalosti	84
M) Jakým způsobem mohou rozjímat?	85
N) Na cestách kontemplace je nutná střízlivost pohledu a chování	86
III. CO ŠKODÍ MODLITBĚ?	89
Těžkosti při modlitbě, jejich příčiny a protipatření	89
A) Potřeba vyhýbat se sebemenšímu provinění	89
B) Potřeba větší rozhodnosti v odpovědích na Boží volání	90
C) Potřeba překročit touhy	91
D) Potřeba pracovat na sobě a pokorně přijímat očišťující působení Boží	91
E) Potřeba rozhodné askeze	92

F) Příčinou roztržitosti při modlitbě bývá také fyzická nebo psychická slabost	93
G) Překážkou modlitby je melancholie	94
H) Překážkou se stávají světské rozhovory	94
I) Apoštolská činnost by neměla modlitbě překážet	95
J) Rozum a nadměrné přemýšlení se mohou stát překážkou modlitby	96
K) Překážkou modlitby je také nedostatek pokory	97
L) Falešná pokora vede k zanedbávání modlitby	98
M) Příčinou mnoha nepokojů při modlitbě je ďábel	100
– <i>Ďábel vyvolává zmatek a obavy</i>	101
– <i>Nepokoj, že jsme obětí ďábelské hříčky</i>	101
– <i>Často nás ďábel znepokojuje tehdy, když nás slavnosti nejlépe naladí k modlitbě</i>	102
– <i>Ďábelská taktika je jasná – chce odvést od modlitby</i>	103
IV. JAK SE MODLIT?	105
1. Vnitřní modlitba	105
A) Jaká má být ústní modlitba?	105
B) Ústní modlitbu lze stěží nazvat skutečnou modlitbou, není-li spojena s rozjímáním	106
C) Je možné neužívat pojmenování: rozjímání, kontemplace, ale vnitřně se modlit	107
D) Je-li ústní modlitba správně konána, vede ke kontemplaci	107
E) Ústní modlitba může být modlitbou kontemplativní	107
F) Existuje však zásadní rozdíl mezi ústní modlitbou a rozjímáním a kontemplací	108
2. Být v Boží přítomnosti a rozjímat o Kristově člověčenství	110
A) Základem každé modlitby je stanout v Boží přítomnosti	110
B) Jde o konkrétní přítomnost na základě rozjímání a prožívání člověčenství	111
C) Svěťice si vyčítá, že opustila Kristovo člověčenství	111
D) Zanechat rozjímání o člověčenství je podle svěťice u mnoha duší důvodem nedostatku pokroku	112
E) Bůh může zastavit činnost lidských mohutností, člověk sám ovšem nemá opouštět Kristovo člověčenství	113
F) Jedinou správnou cestou ke sjednocení s Bohem je držet se Kristova člověčenství	114
3. Příprava k modlitbě	115
A) Přípravenost připodobnit se Kristu	115
B) Nalézt si na modlitbu čas	115
C) Rozhodnutí nikdy ji nezanechat	115
D) Samotné místo modlitby také není bez významu	116
E) Je třeba také usilovně se cvičit ve ctnostech	117

F) Tři ctnosti, které svatá Terezie doporučuje jako vzdálenou přípravu k modlitbě	118
– <i>Vzájemná láska</i>	118
– <i>Oproštění se od stvořených skutečností</i>	119
– <i>Pokora</i>	120
G) Bez těchto ctností nelze dosáhnout kontempace	120
H) Bezprostřední příprava k modlitbě	121
– <i>Čistota svědomí</i>	121
– <i>Stanout v Boží přítomnosti</i>	121
4. Samotná modlitba	122
A) Chování při modlitbě	123
– <i>Nezapomínat na to, kým Bůh je</i>	124
– <i>Hovořit jako s někým blízkým</i>	125
– <i>Je možné přednášet Bohu své prosby</i>	125
– <i>Při modlitbě je možné pomoci si zbožným obrázkem</i>	126
– <i>Při modlitbě je možné pomáhat si knihou</i>	127
B) Je dobré opřít modlitbu o modlitbu Páně a evangelium	128
5. Modlitba života	129
A) Nelze pochybovat o tom, že modlitba musí být spojena se životem	129
B) Láska k bližnímu je přípravou a kontrolou modlitby	130
C) Teprve taková modlitba může zapálit svět	131
D) Taková modlitba bude ustavičným přebýváním s Bohem i uprostřed povinností	132
ZÁVĚR	133
SEZNAM LITERATURY	134